

DEMOKRAT PARTİ'NİN İLK DÖNEMİNDE SOL ALGISINA BİR ÖRNEK; KOMÜNİZMİ TEL'İN HAREKETLERİ (1950-1954)

In The First Period of the Democate Party an Example of Left Perception; Condemnation Meetings for Communism (1950-1954)

DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/joh.24770>

Mehmet Emin ELMACI, İlknur SARI

Özet

Türkiye’de, 1950 seçimleri ile iktidara gelen ve muhafazakâr bir dünya görüşüne sahip olan, politikasını bürokrasi karşıtlığı üzerine kurmuş, liberal kapitalizm ve demokrasi söylemi esasları etrafında şekillenmiş olan Demokrat Parti, Amerika ve Rusya ile olan ilişkileri ve bu devletlerin rejimlerine yönelik ideolojik duruşuyla, ülkedeki “sol” algısını etkilemiş ve baskılamıştır. Amerika’nın komünizm ile mücadele fikrini yayması Demokrat Parti’nin komünizm/sol karşıtlığı üzerine kurduğu politikalara yön vermiştir. Bu çerçevede hem elindeki yasal olanakları kullanmak ve hem de basın-yayın yolu ile algı yönetimi yapmak suretiyle “sol” gelişimine ya da bu gelişimin sekteye uğramasına etki etmiştir. DP’nin ilk iktidar dönemi olan 1950-1954 yılları arasında ki siyasi gelişmelere, meclis konuşmalarına, gerek milli eğitim politikalarına, işçi ve sendikalar konusunda ki duruşuna bakıldığında Türkiye komünizm ile en önde mücadele eden ülkelerden biri olmuştur. Dönemin göze çarpan protesto şekillerinden biri “komünizmi tel’in” toplantılarıdır. Tel’in, lanetlemek anlamına gelmektedir. Siyasiler, öğrenci birlikleri, işçiler, sendikalar, diyanet işlerinden, üniversitelere kadar birçok kesimin içinde bulunduğu, basına da yansıyan komünizmi tel’in toplantıları yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Komünizm- Sol- Menderes- İşçi Tarihi

Abstract

The Democrat Party, a party that came into power in Turkey in 1950 by election, that has a conservative world view, has founded its policies on opposing bureaucracy and has been shaped around the principles of liberal capitalism and liberal democracy, has impacted and suppressed the “left” perception in the country with its relations with America and Russia and its ideological position on the regimes in these countries. America’s spreading the idea of fighting communism guided the policies that the Democrat Party had established on Communism/opposing left. In this context the party has used the legal resources at its disposal and the press-broadcasting to guide perception in the development and/or interruption of the “left”. When the political developments, parliament speeches, national policies and positions on workers and unions in 1950-54 during the first term of DP’s rule are observed, it is clear that Turkey was one of the leading countries to combat communism. One of the most striking forms of protesting of the period is the “communism tel’in (condemnation)” meetings. Tel’in is defined as condemning. “Communism condemnation” meetings were held including participants from many different walks of life including politicians, student unions, workers, syndicates, religious affairs and universities; and were reflected in the press.

Keywords

Communism- Leftist- Menderes- Labor History

References

Ahmad, F. (2012). Modern Türkiyenin Oluşumu. Kaynak Yayınları, İstanbul,
Ahmad, F. (2007). Bir Kimlik Peşinde Türkiye. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul. Ahmad, F. (1992).
Demokrasi Sürecinde Türkiye (1945-1980). Hil Yayınları, İstanbul.
Altaş, S. (2011). Çarıklı Demokrasi. İkinci Adam Yayınları, İstanbul.
Arcayürek, C. (1985). Demokrasinin İlk Yılları 1947-1951. Bilgi Yayınevi, Ankara. Baban, C. (2009). Politika Galerisi: Bir
Devrin Hükümranları. Timaş Yayınları, Başgil, A. F. (2008). 27 Mayıs İhtilali ve Sebepleri Görüp Yaşadıklarım. Yağmur
Yayınevi, İstanbul.
Boratav, K. (2006). Türkiye İktisad Tarihi 1908-2005. İmge Kitabevi, Ankara. Çizmeli, Ş. (2007). Menderes Demokrasi
Yıldızı? Arkadaş Yayınevi, Ankara.

[Tam metne ulaşmak ve tüm referansları görmek için tıklayın.](#)